

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/194/2021
Identifikačné číslo spisu: 5120208085
Dátum vydania rozhodnutia: 02.08.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5120208085.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. E. E., narodeného XX. E. XXXX, J. X - B., V G. XXXX/XX, O. K., občan O. K., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Pompa advokát | advokátska kancelária s.r.o., Poprad, Kežmarská 9, IČO: 50 491 199, proti žalovanej H. C. E., narodenej XX. E. XXXX, J. X - B., R. XXXX/XX, O. K., zastúpenej advokátskou kanceláriou JAKUBEK & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Panenská 5, IČO: 50 099 175, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 32C/56/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2020 sp. zn. 9Co/110/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 13. augusta 2020 č. k. 32C/56/2020-80, zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal uloženia zákazu žalovanej nakladať s podielmi v nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX a č. XXXX pre k. ú. K. V. do právoplatného skončenia sporového konania o vyporiadaní spoločného imania rozvedených manželov vedeného pod číslom konania 19C/100/2020 Obvodným súdom pre Prahu 3, Jagellonská 1734/5, 130 05 Praha 3, z dôvodu, že tieto boli nadobudnuté žalovanou za trvania manželstva, po rozvoze ktorého tieto vo svojom návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov pred príslušným súdom pre Prahu 3 neuviedla a vykonáva i ďalšie scudzenie, čo je evidentné z výpisu z katastra nehnuteľností, kde na uvedených listoch vlastníctva je zapísaná plomba s vyznačením začatého vkladového konania č. V-XXXX/XXXX. Mal za to, že predpokladom pre vydanie neodkladného opatrenia je to, aby navrhovateľom neodkladného opatrenia bolo tvrdené a osvedčené, že tu existuje

určité právo, resp. právny vzťah medzi stranami sporu a že je potrebné, aby došlo k bezodkladnej úprave pomerov medzi stranami sporu, t. j. podmienkou jeho vydania je, aby boli osvedčené základné skutočnosti umožňujúce súdu prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Žalobca neosvedčil podstatnú skutočnosť pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to, či predmetné nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Pokiaľ by predmetné nehnuteľnosti nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nariadením zákazu nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, tak ako to žiada žalobca, by došlo k neprimeranému zásahu do vlastníckeho práva žalovanej. Ak podiely v predmetných nehnuteľnostiach boli zaplatené z výlučných prostriedkov žalovanej, ktorá bola aj jediným účastníkom zmluvy o ich kúpe, tieto do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatria. Pre posúdenie otázky, či predmetné nehnuteľnosti patria alebo nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, je rozhodujúce, z akých prostriedkov boli predmetné nehnuteľnosti nadobudnuté a nie je rozhodujúca okolnosť, že vlastnícke právo žalovanej bolo v katastri nehnuteľností vložené až po uzavretí manželstva. Preto pokiaľ nie je preukázaná skutočnosť, z akých prostriedkov boli predmetné nehnuteľnosti zakúpené, nie je možné jednoznačne určiť, že predmetné nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vzhľadom na uvedené návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu, uznesením z 22. októbra 2020 sp. zn. 9Co/110/2020 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. K odvolacím námietkam žalobcu po oboznámení sa s listinnými dôkazmi ním predloženými v rámci odvolacieho konania odvolací súd dopĺňa, že z listiny predloženej samotným žalobcom, a to návrhu na vysporiadanie spoločného majetku manželov vyplýva, že tento nenavrhol, aby do jeho výlučného vlastníctva boli prikázané podiely v predmetných nehnuteľnostiach v katastrálnom území K. V., ale žiadal, aby boli prikázané do výlučného vlastníctva žalovanej, teda neexistuje obava, že by exekúcia v jeho prospech v prípade, ak by boli v konaní pred príslušným súdom pre Prahu 3 poňaté do masy spoločného majetku manželov, bola ohrozená, keďže predmetom vyporiadania bude ich hodnota, ktorú možno objektívne zistiť, vo vzťahu ku ktorej žalobcom uvádzané skutočnosti, že žalovaná sa snaží nehnuteľnosti predajť pod cenu a tak znížiť ich hodnotu, zostali v pozícii ničím neosvedčených tvrdení, t. j. nebola ani len osvedčená potreba bezodkladne upraviť pomery strán, ani jeho nárok, ktorému sa má poskytnúť ochrana, t. j. nebolo ani len osvedčené, že boli naplnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, jeho prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Navrhol zrušiť uznesenia odvolacieho a súdu prvej inštancie. Namietal, že mu nebolo doručované vyjadrenie žalovanej z 15. októbra 2020 (č. l. 110 spisu), v ktorom žalovaná uviedla nové skutočnosti. Žalobca spochybňoval tvrdenia obsiahnuté vo vyjadrení ako aj vyplývajúce z iných predložených listín nachádzajúcich sa v spise. Odvolací súd sa nevyporiadal vecne správne s podstatou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a rozhodnutie založil iba na špekulatívnom vyjadrení protistrany. Odvolací súd mal prejedukovať výsledok iného konania. Žalobca na záver navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

4. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila tak, že dovolanie je neprípustné, pretože nejde o rozhodnutie vo veci samej, odvolací súd neopiera o predmetné vyjadrenie odôvodnenie napadnutého uznesenia a navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, eventuálne zamietol a žiadala priznať nárok na náhradu trov konania. V ďalších podaniach zotrvali strany konania na svojich záveroch.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP.

9. Najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/236/2016, (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

11. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

12. Najvyšší súd svojou judikatúrou akceptuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí, sp. zn. 5Obdo/76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

13. Z doterajšej judikatúry (R 21/2018 a R 76/2018) možno vyabstrahovať záver, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“ a ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samú. Jedná sa o prípady, kedy rozhodnutie o predbežnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej a zároveň, na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Ide teda o rozhodnutia, u ktorých sa nepredpokladá, aby po ich vydaní boli dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci. Rozhodnutia, ktoré nekonzumujú vec samú, sú najmä tie, ktoré sú vydané v priebehu súvisiaceho konania vo veci samej.

14. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení v zásade nereprezentuje rozhodnutie vo veci samej, pretože sa

všeobecne predpokladá jeho spojenie s vecou samou. Je ňou len (vtedy), ak konzumuje vec samú, čo naznačuje akúsi jeho „pripodobiteľnosť“ nezmeniteľnému meritórnemu rozhodnutiu (navodzujúcemu stav veci právoplatne rozsúdenej - res iudicata). Kľúčovou sa tu zdá byť okolnosť, že také rozhodnutie už nebude môcť byť atakované nadväzujúcim a súvisiacim rozhodnutím vydaným vo veci samej. V takom prípade by išlo o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, na ktoré dopadá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP.

15. Z obsahu spisového materiálu, najmä z podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že žalobca žiadal zakázať nakladať s vymedzenými nehnuteľnosťami v predmetnom návrhu a ďalej sa zdržať ich scudzovania „a to až do právoplatného skončenia sporového konania o vyporiadaní spoločného imania rozvedených manželov vedeného pod číslom konania 19 C 100/2020 Obvodným súdom pre Prahu 3 ...“. Zo znenia navrhovaného výroku o nariadení neodkladného opatrenia vyplýva jednoznačná dočasnosť navrhovaného rozhodnutia, ktoré je limitované (spájané, viažuce sa) právoplatnosťou meritórneho rozhodnutia v súdnom konaní vedenom vo veci samej o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ide teda o typ rozhodnutí o neodkladnom opatrení, ktoré nekonzumujú vec samú, lebo sa predpokladá, že po ich vydaní budú dotknuté (atakované) meritórnym rozhodnutím vydaným súdom v súvisiacej veci.

16. Dovolací súd zastáva názor, že uvedeným neodkladným opatrením nebolo možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Vzhľadom na predmet konania a cieľ sledovaný žalobcom dovolací súd konštatuje, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zamietajúce návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, má len dočasný charakter [do vydania právoplatného rozhodnutia Obvodného súdu pre Prahu 3 vo veci žaloby (vo veci samej) pod číslom konania 19C/100/2020, v ktorej sú stranami žalobca aj žalovaná], nekonzumuje vec samu, a preto v zmysle § 420 CSP nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a rovnako nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu z 27. mája 2021 sp. zn. 2Obdo/31/2021, uznesenie najvyššieho súdu z 1. júla 2020 sp. zn. 9Cdo/112/2020, uznesenie najvyššieho súdu z 25. januára 2022 sp. zn. 9Cdo/327/2021, uznesenie najvyššieho súdu z 22. februára 2022 sp. zn. 9Cdo/365/2021, uznesenie z 29. mája 2023, sp. zn. 2Cdo/68/2022). V takom prípade ide o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, na ktoré nedopadá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP.

17. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že vylúčením prípustnosti dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej a ktorým sa konanie nekončí, právna úprava obsiahnutá v § 420 CSP zohľadňuje, že v prípade takého rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou prípadného porušenia procesných oprávnení strán sporu.

18. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 420 písm. f) CSP nevyplýva, dovolací súd odmietol jeho procesne neprípustné dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej nesprávosti.

19. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019).

21. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta

druhá CSP).

22. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.